

GOSPODAR-SKI LIST V POUK IN ZABAVO

Oredništvo in uprava Maribor, Slomškov trg št. 20

IZHAJA VSAKEGA PRVEGA V MESECU
Cena inseratom po dogovoru
CENA: 100 Din letno, inozemstvo 200 Din

Volivni proglaš vlade B. Jevtiča.

Jugoslovani! Po ustavnih določilih se sedaj obnovi narodno predstavništvo: senat in pa narodna skupščina. Dopolnilne volitve za senat so bile že dne 3. februarja, volitve v narodno skupščino bodo pa dne 5. maja. Jugoslovanski narod bo tako poklican, da dne 5. maja jasno in odločno pove svojo besedo glede bodočnosti Jugoslavije in napredka vsega našega naroda.

Naš zedinjeni narod na vseh koncih naše prostrane domovine se mora popolnoma zavdati velike odgovornosti, ki leži na nas v tem trenutku jugoslovanske zgodovine. Treba je tudi pri tej priliki pokazati, da bo ves narod do poslednjega diha branil in varoval veliko delo tvorca Jugoslavije, ki je zanj doprinesel najvišjo žrtev: svoje življenje. Smrt viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja nam je pokazala, kaj je naša najsvetejša dolžnost tako do vzvišenega njegovega naslednika kakor do naroda in države. Veliki kralj je padel na braniku države in naroda, zato je dolžnost vseh sinov te države, da stopijo na isti branik in da zavarujejo svetinje naše narodne bodočnosti. Vsako oklevanje in umikanje pri izvrševanju te prve dolžnosti bo neizmeren nacionalni greh. Naj nihče ne misli, da kdorkoli ali karkoli more ali sme ogroziti ali škodovati delu narodnega edinstva. Stoletja so za nami, stoletja so pred nami. Morje najboljših krvi se je prelilo za Jugoslavijo, morje krvi se lahko še prelije, toda Jugoslavija bo ostala ena, nedeljiva in večna.

Jugoslovani! Kraljevina Jugoslavija predstavlja našo ostvaritev nacionalnega ideala v naši nacionalni državi. Narodno edinstvo in državna celota, zavarovani z današnjim ustavnim redom, sta nedotakljivo načelo notranjega državnega življenja, ki krepko dviga jugoslovanski narod na višino solidarne celote. To edinstvo in ta celota stojita nad vsakim posameznikom in nad vsako politično stranko kot splošna narodna vrednota, kot velika nacionalna pridobitev. Ustava kraljevine Jugoslavije daje vso možnost za sodobno organizacijo in krepak razvoj narodnega, socialnega, gospodarskega in kulturnega življenja našega naroda. Zato moramo stremeti, da se v duhu načel ustave popolnoma in čimprej trajno organizira vse državno in narodno življenje. V narodnem zedinjenju po svetovni vojni moramo, ko živimo v razdobju med dvema dobama, različnih po političnih in socialnih stremljenjih, čuvati svoj narod in ohraniti treznost za sedanjost in bistro oko za bodočnost. Z razumnim spoštovanjem preteklosti in svetih političnih tradicij naroda moramo odločno odkloniti vse zablode, ki so nas ločile in ki so ovirale napredek v našem javnem in nacionalnem življenju.

Težka in nevarna je zabloda vseh tistih, ki mislijo, da se naše narodno življenje more vrniti v začetno leto našega državnega in narodnega zedinjenja. Zabloda je misliti, da se

more preskočiti in pasti nazaj za celo pokolenje, rojeno in odraslo v zedinjeni domovini. Ali je mar možno brez nevarnosti za narod sam organizirati naše javno življenje po načelih iz pretekle dobe, ali na plemenski ali na pokrajinski ali na verski razdelitvi? Ne, to ni več mogoče. Iskreno in globoko priznanje izrekamo bivšim političnim strankam za vsa koristna prizadevanja in za vse njihove zgodovinske zasluge. Toda sodobno narodno življenje in njegova bodočnost zahtevata od nas širših pokretov in večjega poleta. Razdejane in pokrajinsko razdeljene naše nekdanje politične stranke ne morejo več zagotoviti zdravega in naprednega javnega življenja. Takšno je danes prepričanje vsega našega naroda. V tem prepričanju in v blagor in napredek domovine vabimo vse Jugoslovane v pravo službo za kralja in narod ne glede na to, na kateri strani so se nahajali v naši prejšnji politični raztrganosti. Hočemo zbrati vse ustvarjajoče sile te države na isto črto in v isti polet za nacionalno državo.

Jugoslovani! Nosilec državne liste Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev, in vsi kandidati na njegovi listi so odločni nasprotniki vseh separatističnih, federalističnih in prevratnih stremljenj. Na tej poti bomo vztrajali do konca, odločno in neomajno. Kraljevska vlada, ki ji načeljuje nosilec naše državne liste, je izdelala zaokrožen delovni program in ga začela odločno in naglo izvajati. Ta program obsega mnoga vprašanja, od katerih sta odvisna obstoj in bodočnost tako kmeta kakor obrtnika, industrijca in trgovca, delavca in uradnika.

Gospodarska in finančna vprašanja so življenjska vprašanja sedanjega časa. Kraljevska vlada jim bode posvetila svojo največjo skrb. Prve ukrepe je že izdala. To so: znižanje zemljiškega davka za 20%, znižanje davkov, znižanje taks, znižanje železniških tarif, koncentracija državnih in poldržavnih velikih denarnih ustanov za boljšo razdelitev kreditov in za pospešitev obtoka kapitalov, znižanje obrestne mere pri državnih in zasebnih bankah, odlog plačil in znižanje obrestne mere pri kmetijskih dolgovih, ena milijarda zagotovljenega kredita za velika javna dela, za gradnjo cest in izgradnjo železnic.

Razen navedenih ukrepov bo kraljevska vlada začela izvajati tudi svoj gospodarski program v celoti. Glavni cilj tega programa je oživitve gospodarstva in vse delavnosti našega naroda. Sedanji naš gospodarski sistem je treba čim razumnejše, naprednejše in pravičnejše organizirati. Poljedelstvo je temelj našega narodnega bogastva. Od njega je odvisno življenje največjega dela našega prebivalstva in zato bo prva in poglobljena skrb vseh naših prizadevanj. Poljedelska kriza je vzrok splošne gospodarske krize pri nas. Odvisnost in medsebojna zvezanost med kmetijstvom in industrijo, trgovino in obrtjo ustvarjata neob-

hodnost, da se čim prej doseže ravnotežje cen in živahnejša prodaja pridelkov in izdelkov vseh teh panog naše delavnosti. Naše gospodarsko in delavsko zakonodajo moramo korenito popraviti. Delavcu in kmetu ter obrtniku se morata zagotoviti obstoj in napredek. Z njihovim dvigom je zvezan tudi napredek vsega drugega gospodarskega udejstvovanja, ki ga moramo prav tako pospeševati. Zadružništvo je najboljša oblika organiziranega kmetovega gospodarstva. Mi bomo zagotovili popoln razvoj poljedelskega zadružništva, ki mora ostati politično, versko in plemensko nevtralnno.

Ureditev banovin kot upravnih in samoupravnih enot na podlagi široke narodne samouprave in dekoncentracije oblasti, bo naš državni organizem izpopolnila in okreplila vse sile za naše skupno stremljenje, vsem delom naroda bo pa omogočila neposredno in zanesljivo skrb za njihov razvoj v skladu z njihovimi razmerami in potrebami. Temelji dobre državne uprave zahtevajo primerno delo državnih in samoupravnih upravi in strokovno sposoben in nacionalno korekten uradniški kader. Naše vztrajno prizadevanje pojde tudi v to smer.

Splošna in težka kriza ne vlada samo v našem socialnem gospodarskem življenju. Razstrojenost in zlo v sodobni družbi se močno občutita, zlasti v moralnem pogledu. Narodno prosvetljenje in kulturno-moralna in telesna odgoja vsega našega naroda bosta naša sveta dolžnost.

Jugoslovani! Sedem let bo še minilo, dokler naš preljubljeni mladi kralj, naslednik velike jugoslovanske dediščine, ki mu jo je zapustil njegov veliki oče, ne izpolni svoje kraljevske polnoletnosti in vzame kraljevsko oblast v svoje roke. Ves ta čas morajo bolj kakor kdajkoli drugače vsa prizadevanja in sile vsega naroda stremeti k enemu in edinemu cilju, k popolni notranji nacionalni in politični konsolidaciji naše države, k splošnemu blagostanju in napredku vsega naroda in k izvršitvi velikih državnih in mednarodnih nalog kraljevine Jugoslavije.

Svetinje te naloge in bremena njene izvedbe morajo biti vsemu jugoslovanskemu narodu ukaz vesti. Danes je bolj kakor kdajkoli v naši zgodovini potreba narodne sloge, osnova in bistven element za miren razvoj našega narodnega življenja in za zagotovitev naše narodne in državne bodočnosti. Zaobljube, ki jo dolgujemo velikemu kralju-mučniku, da bomo ohranili in branili Jugoslavijo, je mogoče izvršiti le tedaj, če bo ves jugoslovanski narod v svoji najgloblji zavesti prepričan, da je kot vsak posameznik in kot celota dolžan sebi in svojem življenju in svoji svobodi varovati veliko delo, začeto po Nemanjičih in Tomislavu in končamo po stoletnih žrtvah in borbah po največjem Karadjordjeviču. Potrebno je, da prekalimo srca vseh sinov te države z železno voljo in jekleno odločnostjo, prepričani, da se Jugoslavija mora ohraniti v blagor, mir in svobodo našega naroda, pa tudi za splošni blagor in splošni mir.

Ne kloniti, ne odnehati in ne ustavljati se, danes najvišji zakon našega narodnega obstoja, naše svobode, naše državne neodvisnosti in edinstva. In tu mora vsa Jugoslavija z očmi, uprtimi v vrhove Oplenca, stati kakor en sam mož. Samo tako bomo mogli v neomajni slogi in z velikim narodnim poletom ohraniti to dragoceno pridobitev naroda in njegovega velikega voditelja kralja-viteza. Samo tako se nam bo posrečilo napraviti Jugoslavijo znotraj zdravo, urejeno in močno, zunaj pa spoštovano tako, da jo bodo vsi hoteli za prijatelja.

Jugoslovani! Vabimo vas, da 5. maja vsi složno in odločno odidete na volišče in oddate svoj glas za državno listo z nosilcem Bogoljubom Jevtičem, predsednikom kraljevske vlade.

Belgrad, 25. februarja 1935.

Bogoljub Jevtič, predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev. Podpisani vsi ministri.

Otrok utonil. Po ograji železnega mosta, ki pelje preko Drave v Kamnici na Mariborski otok, so plezali dne 1. marca deca. Pri nevarnem igranju brez nadzorstva je omahnil 8letni Hubertnik iz Kamnice preko ograje v Dravo in utonil.

Požar v Hočah. V Hočah poleg kolodvora je uničil nočni ogenj gospodarsko poslopje s hmeljsko sušilnico krčmarju in posestniku Francu Pristovniku. Številni gasilci so bili hitro na mestu nesreče in so ogenj omejili, sicer bi bila postala žrtev ognja tudi hiša ter kolodvor.

Progovni delavec — pogorelec. V Račah pri Pragerskem je imel svoj dom progovni delavec Ivan Čelofiga. Veter je odnesel iskro od kotla za kuhanje svinjske hrane v drvarnico. Iz drvarnice se je razmahnil ogenj tudi na stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje. Škoda upepeljenega doma ubogega delavca znaša 30.000 Din.

Gospodarsko poslopje je pogorelo 1. marca v Pamečah pri Slovenjgradcu sredi vasi, blizu cerkve, pri Poročniku, po domače Urmu. Gasilci so rešili stanovanjsko hišo in sploh celo vas. Škoda znaša 40.000 Din.

Smrtna nesreča na ptujski postaji. Dne 1. marca popoldne se je zgodila na postaji Ptuj železniška nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev Avgusta Zoreca, zavirača, doma iz Pragerskega, ki zapušča ženo z dvema mladima otrokoma. Ob pol petih je privozil tovorni vlak iz Čakovca na Ptuj. Avgust Zorec je skočil z vlaka, predno se je zavsem ustavil. Pri skoku se mu je zapletla suknja in je obvisel v zraku. Obleka je popustila in revež je padel med vagone na tir in med kolesa. Kolesa so mu odrezala ter zdrobila glavo, odrezala roke in ga dobesedno razpolovila na dvoje. Komaj so zbrali od koles razmetane kose trupla in jih položili v krsto.

Velika škoda vsled plaza. S hriba Hrinovec pri Kropi na Kranjskem je spolzel navzdol zemeljski plaz, ki je bil debel 1—1.50 m. Plaz je uničil v

Kropi vse vrtove in poplaval vso sredino trga. Porušenih je več drvarnic in je škoda precejšnja. Nesreča se je zgodila po dnevu, a bi bila gotova usodopolna, če bi se bila sesula s hriba v trg v temni noči.

Padla z brvi in utonila. Smrtno je ponesrečila 71letna prevžitkarica Ivana Horvat iz Krčevine pri Ptuj. Starčka je padla z brvi preko Grajene v 2 m globoko vodo in utonila.

Domačija pogorela. Posestniku Janezu Kirnu v Novem mestu je upepelil ogenj: stanovanjsko hišo, skedenj, hlev in vse pridelke, ki so bili shranjeni po kletih in drugih uničenih prostorih. Velika škoda nikakor ni krita z zavarovalnino.

Vlom v blagajno. V noči na 1. marec je obiskal neznanec v Mariboru v Maistrovi ulici blagajno ceršaške tvornice za lepenko. Iz železne blagajne, katero je navrtal, je odnesel 2000 Din.

Kamen v glavo. Iz Šikol pri Pragerskem so prepeljali v mariborsko bolnico 27letnega Franca Medveda, po poklicu mizarja. Nekdo mu je pognal v glavo kamen s tako silo, da mu je počila lobanja.

Žalostno-obupno dejanje brezglave mladine. Pri mostu preko Savinje v Grižah pri Celju so našli ustreljena v sence 20letnega Slavka Pikla, sina hotelirja, posestnika in banovinskega svetnika Franca Pikla iz Žalca, ter 20letno Slavico Cepuš iz Laškega, ki je bila v službi kot natakara v Žalcu. Ko so zadeli na oba nesrečneža rudarji, ki so šli na delo v premogovnik Zabukovca, je bila Cepuševa že mrtva, Pikel je dajal sicer znake življenja, vendar je podlegel strelu v bolnišnici v Celju kmalu po prepeljavi. Vzrok obupnega dejanja je nesrečna ljubezen.

Obsojen razpečevalec ponarejenih tisočakov. Dne 27. februarja je dajal odgovor pred ljubljanskimi sodniki Giorgio Mauri, Tržačan in trgovski potnik po poklicu. Razpečeval je pri nas v Trstu ponarejene 1000dinarske bankovce. Obsodili so ga na 2½letno robijo in na izgon iz naše države po prestani kazni.

Občudovanja vredna živalska zvestoba. Po glavni cesti v Budini pri Ptuj je stopal ob spremstvu psa volčnjaka 39letni slepi berač Jožef Pirc, doma iz Senovega pri Rajhenburgu. Za slepcem in spremljevalcem je pripeljal voz borske graščine. Konji so slepca podrli, da je padel na tla, pes je še pravčasno odskočil od gospodarja. Slepca so spravili v bolnico v Ptuj, njegovega psa so pa zaprli v neko klet. Žival je tako divjala po kleti, da so jo morali izpustiti. Pes je takoj stekel v bolnico k svojemu poškodovanemu gospodarju in je legel k postelji. V bolnici so morali seve psa zopet zapreti v klet, odkoder se bo podal v svobodo, ko bo slepec zopet ozdravil.

Silovita eksplozija. V veliki tovarni za svinčnike v Moskvi je prišlo dne 27. februarja do strašne eksplozije, ki je zahtevala 33 mrtvih in 100 ranjenih.

Zagonetna smrt. V Utiku pri Vodichah na Kranjskem so našli na podstrešju obešenega 50letnega Franca Rožmana. Mrtvaški oglednik je izrazil sum, da je bil Rožman najprej umorjen in nato ga je neznan zločinec obesil.

Velika tatvina. Alojziji Lorbek, posestnici v Vajgnu pri Pesnici v mariborski okolici, je bilo ukradenih 17 tisočakov. Tatvine je osumljena 36letna dekla Marija Prukmajster, ki je služila pri Lorbekovi in je zginila od hiše s tisočaki vred.

Ob 33 tisočakov. Mesar Kranjc v St. Ilju v Slov. goricah je javil orožnikom, da mu je zdrknila iz površnika denarnica s 33 jurji. Kranjčev površnik je nesla zvečer iz krčme kar preko roke njegova žena in je neopaženo strosila nekam na cesto denar.

Neznan mrtvec. Rudar Roman Golobinjec iz Črne je zadel v gozdu v potoku na zmzrnelo truplo neznaneg. moškega, katerega ni mogel prepoznati nikdo.

Posilstvo. Neznana zloba je posilila šolarko na povratu iz šole pri Sv. Rupertu v Slov. g. proti domu v Selce.

Znižanje zemljarine za vinograde. Vlada je pred 4 tedni izdala uredbo, da se v davčnem letu 1935 pri računjanju davčne osnove zemljarine zniža za 20 odstotkov katastrski čisti dohodek njiv in pa vinogradov, in sicer na kamenitem zemljišču, kjer so vinogradi glavni dohodek kmetovalca. Za izvajanje te uredbe je zdaj izdal finančni minister navedila, ki so objavljena v »Glazbenih novinah« od 1. marca. t. l. Ta navodila točno navajajo okraje, odnosno občine, kjer se bo katastrski čisti dohodek vinogradov znižal za 20%. Ti srezji in te občine se nahajajo največ v primorski banovini, nekaj jih je tudi v savski in zetski banovini, ne pa v dravski banovini. Znižanje katastrskega čistega donosa za 20% pri odmeri zemljarine za vinograde torej ne velja za Slovenijo.

CENA SENU JE IZREDNO PORASTLA
in je danes že po 55 do 60 Din za cent. Nekateri prekupci so ga zaarali po 15 do 30 Din. Vse opozarjamo, ki so kupcem nasedli, da so pogodbe neveljavne, ako se je cena izpremenila za več kot polovico! Opozarjamo tudi oblast, da prepreči tako izkoriščanje kmeta, ki že itak nič ne dobi za svoje pridelke! Prekupce opozarjamo, da sami pošteno uredijo to zadevo, sicer bomo morali jih javno ožigosati!

Zakaj kmet ne more nič plačati svojih obveznosti? Ako pogledamo naš izvoz v l. 1931 in v letu 1934, najdemo sledeče podatke: Leta 1931 smo izvozili 3,323.416 ton (1 tona je 1000 kg) blaga in smo prejeli za to 4.800.966.000 Din. Leta 1934 smo pa izvozili 3,584.242 ton (torej za 261.000 ton več), prejeli pa smo le 3.378.203.000 Din (torej za 1.422.000.000 Din manj). Večina izvoza je kmetijskih pridelkov. Kmet je z razliko od 1.400.000.000 Din leta 1931 lahko plačal vse obresti kmetijskih dolgov, ki znašajo okrog 400 milijonov Din letno ter še odplačal dolga eno milijardo Din. Ali se onim, ki te številke sestavljajo, ne bodo odprle oči, da bodo videli, kako nujno je začeti reševati krizo s tem, da se dvignejo cene kmetijskim pridelkom!

Naš dinar ni padel. Ko je sedanji finančni minister Stojadinovič izdal zakon, da se zniža kritje dinarja od 36% na 25%, so vsi pričakovali, da bo dinar padel. Zakaj ni padel? Zato

ne, ker je zunaj itak že stal na tej ceni preje, doma smo sami sebe za nos vlekli in — 30 milijonov letno zato plačevali obresti od zlata, ki smo si ga izposodili.

Najvišje banovinske davke plačujemo seve v dravski banovini! Vsi protesti niso nič pomagali. Ni čuda, da potem tudi v Beogradu vzamejo vzorec po banovinskem proračunu in kar najbolj obdačijo ravno Slovenijo.

Železniška tarifa znižana. Konečno je vendar sedanji minister prometa uvidel, da bode dvignil zopet železniški promet, osebni kot tudi blagovni, ako bo znižal cene. Do 25 tisoč vagonov je sedaj redno počivalo.

Nasička — afera bo ena največjih afer, iz katerih je država imela škode mnogo milijonov. Ker je 107 obtožencev in še večje število odvetkov, so dali obtožnico, ki obsega 120 strani, tiskati.

Italija se je v celoti zaprla — to je najhujši udarec naši lesni trgovini. Če bo kdo hotel še kaj uvoziti v Italijo, potrebuje za vsak uvoz posebno dovoljenje. Največ pa se bo smelo uvoziti 25% dosedanjega uvoza.

Šolske knjige — monopol? Pri nas se vedno več predmetov napravlja za monopol. Potem smemo te predmete le v Beogradu izdelovati, le od tam se tudi razpošiljajo po vsej državi. Šolske zvezke so že vpeljali tekoma zadnjih let. Sedaj so se lotili še knjig. Od vseh strani gredo protesti v Beograd, ne verujemo, da bi kaj zalegli.

Ruski kmetje zaradi zemlje izvršili atentat. Ruski kmetje niso več lastniki zemlje, ampak so le državni hlapeci na — svoji zemlji. Ni čuda, da so se uprli. Trije kmetje so ubili znanega komunista Burlakova, vodjo kolhozov, to je komunističnih kmetij.

Krvavi odpor kmetov v Sibiriji. Ker so kmetje v Sibiriji hoteli osvoboditi svoje tovariše, le orožniški poveljnik dal ukaz streljati. Mrtvih je obležalo 7 kmetov, 6 pa je težko ranjenih.

Cene: Sadju so cene porastle: za mošančke 3.50 do 4 Din, bobovec 3.20 — 3.50 Din za kg.

Vrednost denarja. Ker morajo sedaj naše borze objavljati dejansko vrednost dinarja brez pribitkov, je takoj na prvi pogled možno videti, kaka je vrednost našega denarja. — Nemška marka: 17.56 — 17.70 Din, švicarski frank: 14.21 — 14.29 Din, angleški funt: 213 — 215 Din, ameriški dolar: 43.34 — 43.70 Din, francoski frank: 2.89 — 2.91 Din, češka krona: 1.83 — 1.85 Din, laška lira: 3.71 — 3.75 Din, avstrijski šiling: 8.20 — 8.30 Din.

Remšnik. Si pač misli kdo od nas: Kaj vi hribovcil! Vendar je pa tudi pri nas življenje kakor drugod, posuto s trnjem in rožicami, za nekatere bolj, za druge manj. Do sedaj imamo letos še enako rojstev in umrljih, namreč šest. Zdravi smo še, saj zima nas ni gnjavila, kakor dostikrat druga leta, le sankarji in smuki niso vživali dovolj; komaj je bil sneg za smuk, pa je prismukal jug. Imeli smo par nesreč pri sankanju, tako da se trije zdravijo v bolnišnici. Vozniki so hiteli vporabljeni sanenci in sedaj je pomlad blizu. — Za razgledni stolp pri sv. Pankraciju se zdaj začne delo. Dobri naš Prelang že vozi drva, pripravlja kamenje, bo namreč žgal apno, da ga zvozimo k Pankraciju in zidamo. Ja, duh je, ki oživlja, pravi sv. pismo in res dobri duh je vladal do sedaj pri Prelangovi hiši

ves ta rod, daj Bog, da tako tudi ostane! Dan za dnevom dobi sosed in tujec v tej hiši dobrohotno postržbo. Najbolj dobrodošel je duhovnik. Koliko gospodov je bilo tu ljubeznivo postreženih in kolikokrat, in to ali so prišli sami, ali cela družba izletnikov zraven! Pomanjkanja ni bilo zaradi tega. Gospodar je sram skromen in štedljiv, da je le mogel postreči. Tako je bilo dolga desetletja. Sedaj je gospodar star, a za Pankracija je še vedno navdušen. Ko bi on računal vse vožnje, les, denar in vse, kar je že daroval, bi se mu pač čudno zdelo, kako ogromna svota bi bila. Pa tega noče! Prav, saj ima Gospod, ki bo njegov Plačnik, vse zaznamovano, upamo nač v knjigi življenja. Domačemu dušnemu pastirju kar stavi vprašanje, da je li treba dati mecesen na žago za popravilo strehe pri Pankraciju. Da, tako dela verna duša, prežeta pravega duha svetopisemskega. Sedaj tudi njemu denarja manjka, zato je pa prej marsikateri stotak daroval, zaznamovan s tem ali onim imenom, v dobrodelne namene. Bog vse dobri naj bo stoteri Plačnik! Drugi pa, ki ste istotako dobrega duha, pridite k Pankraciju, naglejte se božje narave tostran in onstran naših mej, uživajte lepoto in prostost, ki jo nudijo naše gore! V tem uživanju narave bo te pa tudi radi darovali svoj dinar za reno cerkev in za razgledni stolp. Pri nas tudi niso vsi dobrega duha, kakor pri vas ne, zato ne moremo napredovati po želji in možnosti, mnogi uspehi izostanejo, žal tako je življenje, a dober vzgled je najboljši pridigar, je svetilnik v tem zamračenem vetu in tako bodo mnogi mlačni in slabi boljši, da dosežemo vsaj nekaj. Za sedaj želimo razgledni stolp, za pozneje pa nebeški dom.

Razbor pri Slovenjgradcu. Komaj smo obvarovali v letošnjem predpustnem času našo župnijo pred volkom. Naposled se je namreč omožila Ladinekova Pepka na Črešnikovo posestvo. Bog daj srečo! — Čas bi bil, da bi se ustanovila tudi pri nas dvorazrednica. Podgorje ima 160 učencev in 4 razrede, Šmiklavž 89 učencev in 2 razrede, Razbor pa 113 učencev in samo 1 razred. Pomagamo drugim zidati šole, sami pa gledamo skozi prste. — Presenetila nas je vest, da je nagle smrti umrl v Podsredi g. dekan Jožef Krohne, ki je prav vestno in spretno vodil našo župnijo 10 let. Imamo ga še sedaj v prav dobrem spominu. Ustanovil nam je bratovščino presv. Srca Jez. in izobraževalno društvo. Kot izboren živinorejec je pripomogel, da se je tudi ustanovila bikorejska zadruga. Vsem je rad pomagal, kar in kolikor je mogel. Ker se je vršil isti dan in isto uro pri nas pogreb Pečolarjevega Tončka, smo se na tem pogrebu tudi spominjali umrlega gospoda dekana in se je v ta namen zvonilo vsak dan po eno uro. Na Tončekovem pogrebu smo kljub krizi nabrali za novo bogoslovje v Mariboru 50 Din.

Podgorje. »Ivan, vzemi Trezo, boš pa zmiraj »trezn«, in meni tudi ne bo treba na pust boba jesti«, so rekli gospod Visočnikovemu Ivanu. Pa se je nasmejaj in odšel. Dober fant si, iz ugledne hiše, rabiš tudi dobro gospodinjstvo, si je mislil gospod. Ivan pa je hodil večkrat vprašat Kolarjevo Treziko, če bi ga hotela za moža. In v skrbeh, ali bo ali ne bo, bi gotovo večkrat utrgal marjetiko, če bi cvetela, in trgal peresa: bo, ne bo, bo, ne bo... Tako pa je najbrž gotovo ni, skrivaj je tipal po knofih svoje suknje; bo, ne bo, bo, ne bo, in končno ni odločil knof, ampak Terezika, ki je rekla: bo! V ponedeljek dne 25. februarja je to javno pred oltarjem izpovedala in Ivanu se je odvalil kamen od srca. Iz Marijinega vr-

ta je odtrgal rožo, da jo presadi na svoj dom. Pridna in vzgledna družbenica je bila Terezika. V nedeljo prej so darovale tovarišice sv. obhajilo za njo, pač najlepše poročno darilo! Popoldan pa so se na njenem domu poslovile o nje. Krasne poslovilne pesmi in lepe besede, ki jih je govorila prednica, so izvabile solze nevesti in vsem drugim. Naj jo blagoslovi Devica Marija z ljubim Sinom!

Laznica pri Limbušu. Otožno je zaklenkal zvonček v limbuški farni cerkvi, s katerim se je vsem faranom naznanila žalostna vest, da je zopet eni osebi jenjalo biti srce. To je bil gospod Andrej Halbwidl, čislani gostilničar in posestnik na Laznici pri Limbušu, ki je komaj 47 let star dne 21. februarja t. l. zapustil našo solzno dolino. Bolehal je že dalje časa na jetrih, h kateri boleznici se je v zadnjem času še pridružila pljučnica, ki je kljub požrtvovalnemu zdravniškemu prizadevanju zahtevala žrtve. Pokojnik se je rodil v Untermarkersdorfu pri Oberholabrunnu na Nižjem Avstrijskem. Prišel je v Maribor, kjer je bil hotelir. Bil je zelo priljubljen. Njegovo usmiljeno in dobrohotno srce je bilo splošno znano po Mariboru in daleč naokoli, osobito pri ubogih, katerim je bil v pravem pomenu besede krušni oče. Ko je vsled gospodarske krize zapustil Maribor, se je preselil na svoje posestvo na Laznici pri Limbušu, kjer je priredil lepe in udobne gostilničarske prostore. Naravnost veličasten je bil njegov pogreb na farno pokopališče v Limbušu, katerega so se udeležili poleg obilice župljanov tudi mnogoštevilni njegovi prijatelji, zlasti gostilničarji in znanci iz Maribora in okolice, ter v obilnem številu športniki kolesarji iz Maribora in ognjegasna društva. Andrej, počivaj v miru in nebeška luč naj Ti svetli!

Kamnica pri Mariboru. Letošnji predpust smo mi Kamničani na iskrem konjičku. Tako nam pravijo celo sosednji farani. Dozdaj je stalo pred oltarjem kar devet ženinov, seveda vsak s svojo nevesto. Mogoče si priborimo rekord. Vrli mladenič Ferdo Kajžer, ud Apostolstva mož in fantov, si je izbral za nevesto sebi primerno mladenko, dolgoletno cerkveno pevko ter voditeljico deklet-družbenic Alojzijo Modrič s Slemena pri Selnici. Bog živi mladi par!

Pobrežje pri Mariboru. V ponedeljek dne 25. februarja zvečer je prenehal trpeti vzorni fant Ivan Šmirmaul, posestniški sin na Pobrežju. Kdor ga je še lani videl pri njegovem delu, ni mogel niti misliti, da je že zapisan smrti. Poprej čvrst in zdrav, je začel v jeseni naglo hirati. Boleti ga je začela noga in vsaka človeška pomoč je bilaastonj. Vedno hujše so postajale bolečine na nogi, vedno bolj je venelo njegovo mlado telo. Neusmiljena bolezen ga je pradž par meseci položila na bolniško postelj, iz katere ni več vstal. Z veliko portpežljivostjo je prenašala svoje mučeniško trpljenje in trikrat pokrepčan s sv. popotnico je dne 25. februarja zapustil to solzno dolino v cvetu mladosti, 18 let star. Dragi Ivan, počivaj v miru božjem!

Št. Peter pri Mariboru. Navzlic hudi gospodarski krizi, pa se še vendar možimo in ženimo. Metava je dala ta predpust največ ženinov in nevest. Slabo pa je odrezala Trčova in bodo menda le mogli zopet »ploh« vleči. Pa kaj čemo, če pa so očetje tako trdi, kadar bi trebalo kaj šteti, ženini pa samo z nevestami niso zadovoljni in bi radi le nekaj cvenka. Tršavec Matevž si je šel po nevesto kar k sosedu, pa si je zbral Toplakovo Marjetico. No, saj pa je gospodinjo tudi rabil, kajti mati so venomer pravili, da so že za nič. Pa na go-

stiji so se še vendar parkrat kakor kakšna mlada zasuknili. Pa tudi Toplakova Zalika je rekla, da noče biti več sama. Če sestra, zakaj pa jaz ne. In ker so oče kovač, je rekla, kovača hočem! Pa ga je dobila, močnega kot Goljata, ki očetu že zdaj pomaga. Doma pa je iz sosedne Zimice, Plavec Alojz pa se piše. Ferk Štefanija si je poiskala ženina tudi v Zimici. Čevljar naj bo, je rekla, in ga je tudi dobila in sicer Čučko Franca. No pa Črnkove Trezike tudi ne smem pozabiti. Saj je dobila najboljšega, kakor so oče starešina povdarili, da bi še ga pri belem dnevu s svetilko težko našel. Da se pa oče starešina ne bodo varali, zato pa naj le skrbi Horvatov Franček. Čisto umestno je še, če še opozorimo novoporočence, zlasti one, ki bodo imeli še starše na prevžitku, da naj ne pozabijo, da še zanje vedno velja četrta božja zapoved. S kakšno mero boste merili svojim staršem, s takšno mero vam bodo povračevali Vaši otroci. In nič ni lepšega, kakor če vlada med starimi in mladimi lepa zastopnost in mir.

Št. Peter pri Maribru. Kakor se je svoj čas že poročalo, je sklep občine Sv. Marjeta ob P., da se izšolajo k Št. Petru vsolani deli občine, postal pravomočen in stopi z novim šolskim letom v veljavo. S tem sklepom pa se prizadeti občani občine Sv. Marjeta ne strinjajo in obžalujejo, da se občinski zastop ni oziral na želje prebivalstva, ki je zahtevalo, da ostane za naprej pri starem, da naj bodo kraji, ki spadajo cerkveno k Št. Petru, tudi vsolani tja. Vsled te spremembe bosta najbrže obe šentpeterski šoli zgubili po en razred. — Kandidatov za volitve v narodno skupščino se nam ponuja dovolj. Dosedaj jih je že kar pet za nas srez. Pa za nas ni nobeden. — Zadnji čas je za naročitev Mohorjevih knjig. Naj ne bo hiše, ki bi si knjig Mohorjeve družbe ne naročila. — Fantovski odsek KA pridno deluje ter ima redne mesečne sestanke. Ker se je dosedanji predsednik KA Horvat Franjo poročil, je bil mesto njega izvoljen Fluher Tone. Naj se le mladi rod pridno oklepa fantovske KA, da bo iz njega vzrasel nov rod, močan in kreposten na duši in telesu. — Če komu po svetu okrog manjka dobrega vina, naj pride k nam. Imamo še v zalogi takšnega, kakršnega nam je Bog dal in tudi predragi nismo z njim. — V letošnjem predpustu smo imeli 8 porok. Pa še imamo ženinov in nevest več. Počasi že bodo prišli na vrsto vsi.

Grušova. V pondeljek po Matejevem se je poročil Horvat Franc, posestnik iz Grušove, s Črnko Terezijo, kmetsko hčerko iz Nebove. Drugi dan pa je bila sv. maša v kapelici M. B. na Metavskem hriščku, kamor je bil oče starešina povabil mladi par in vse svate. Ženin je eden izmed redkih slovenskih fantov, ki so svojo fantovsko dobo res lepo dokončali. Naš ženin je bil svojčas načelnik Orla, odbornik in blagajnik bivšega prosvetnega društva »Skala« in nazadnje predsednik fantovske KA. Vnet in požrtvovalen društveni delavec je bil vselej in povsod, kjer je bilo treba zaorati brazdo krščanske prosvete. Nevesta pa je bila ves čas pridna Marijina družbenica ter so se njene sosesre tudi lepo poslovile pred cerkvijo od svoje bivše tovarišice. Naj jima bo tudi v zakonskem stanu usojeno, da nadaljujeta v lepi slogi, sreči in blagostanju delo, ki je namenjeno vsakemu skrbnemu in dobremu gospodarju in gospodinji in da bo solnce zakonske sreče vedno ogrevalo njun prijeten dom v Grušovi pri Sv. Petru niže Maribora.

Sv. Rupert v Slov. goricah, Gornja Voličina. V četrtek dne 28 februarja smo pokopali vrlo mladenko Roziko Ekert. Umrla je v cvetu let, stara šele komaj 24 let, bridko objokovana od matere, sestre, brata in premnogih drugih tovarišic. Morilka jetika ji je pred letom zastavila pot njenega mladega upapolnega življenja. Vsa zdravniška pomoč je bila brez uspeha. Ko je že bila priklenjena na bolniško posteljo, je prenašala vse trpljenje potrpežljivo in se vedno tolažila na zopetno zdravje. Rozika, ni se ti spolnila tvoja želja, da bi učakala ljubo spomlad. Kako je bila Rozika priljubljena, je pokazal njen pogreb in solze, ki so močile njen grob. Počivaj sladko!

Sv. Križ na Murskem polju. Pred kratkem smo imeli proračunsko sejo občinskega odbora, ki je bila šele prva javna seja. Tukajšnji davkoplačevalci so se začeli precej zanimati za gospodarstvo občine ter so prišli v precejšnjem številu poslušati na občinsko sejo. Seja je bila precej živahna. Občinska uprava je za gasilstvo določila znesek 2500 D in to 11 gasilskim četam z 250 člani, dočim je nekemu drugemu društvu, ki ima k večjemu 25 članov, naklonila 4000 Din. Gotovo so že gospodje okoli pokojne stranke JNS, katera nam je povzročila toliko krivic in nasilnosti, uvideli, da njim bije zadnja ura, ker so se še poslužili zadnje rešilne bilke. — Kolikor se da izvedeti, imamo v našem okraju že pet kandidatov za prihodnje volitve v narodno skupščino. Če le bodo imeli kaj volilcev! Menda bo sedaj zmanjkalo vina, ker lansko leto je bilo slabo leto za vino. Cigarete precej stanejo, še dražje pa so avtomobilske voznje.

Polenšak. Zamajali so se in otožno zadoneli naši zvonovi ter naznanjali širom naše župnije, da je zadet od srčne kapi naglo a vendar za večnost lepo pripravljen umrl mož Tomaž Bezjak, kmet iz Braclavec, v starosti 66 let. Rajni Tomaž je bil tisti mož, ki je pred dobri 10 leti z veliko vnemo in veseljem stopil v nabiralni odbor za nabavo novih zvonov na Polenšaku. Ne samo, da je sam mnogo daroval, tudi z največjim veseljem in navdušenjem je pomagal pri nabiralni akciji tako dolgo, dokler ni v družbi s svojimi sofarani pripomogel, da je bil izvršen načrt ter so se uresničile naše želje in nade, da smo spet naš visoki zvonik napolnili z lepo donečimi novimi zvonovi. Oh, s kakim veseljem in ponosom jih je leta 1927 z drugimi vred pripeljal na Polenski hrišček. Nočemo sicer pokojniku na njegov grob trositi njegovih dobrih del, ali vendar nam je dolžnost, da ga opišemo kot vernega katoliškega moža, saj je tudi nastala prva vrzel med kumi naših zvonov. Bil je tudi vsestransko priljubljen kot dobronik revnejših, vnet za pošteno stvar, dolgoletni naročnik »Slovenskega gospodarja«, Mohorjevih knjig ter drugih nabožnih listov. Čeravno ta zadnja leta je bil vezan večji del le na svoj dom vsled pred leti odrezane noge, se je vedno zanimal za vso javno življenje. Kako je bil pokojni spoštovan in čislán, je pokazal tudi njegov lepi pogreb. Dobremu možu, ki tudi v svojih zadnjih vzdihljajih ni pozabil na Njega, ki vodi naše življenje, ko je prav s slabotnim glasom naročil svojim domačim: »Molite, jaz bom umrl!« Naj mu bo Bog veliki, usmiljeni plačnik v nebesih, vsem domačim in preostalim pa obilni tolažnik!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 25. februarja se je vršila poroka ene najboljših članic Marijine družbe Micike Mundove iz Rakovec, katero si

je izbral za nevesto vrlo mladenič, predsednik tukajšnje mladeniške fantovske Marijine družbe Pintaričev Tonek. Ginljiv je bil prizor, ko se je voditeljica dekliške Marijine družbe poslovila od Micike v navzočnosti velike množice, posebno hčerk Marijine družbe. Poroko je izvršil Micikin brat g. Vinko Munda, stolni vikar v Mariboru, ki je v lepem govoru povdarjal svetost zakona ter ženinu in nevesti na pot v novo življenje priporočal kot tri angele varuhe tri čednosti: živo vero, trdno upanje in gorečo ljubezen. Uro prej sta sklenila zakonsko zvezo posestnik Plohl Jožef iz Savca, ki je pripeljal pred oltar pridno mladenko Kristino Janžekovič iz Koračic. Istočasno se je poročil Lipovec Frančišek iz Savca z Jožefo Cajnkar iz malonedeljske župnije ter Cajnkar Janez iz Savca z Ano Lipovec tudi iz Savca, ter Žunko Jakob iz Peršetinec z Matildo Salar iz velikonedeljske župnije. Vsem novoporočencem želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

Fram. Po novem letu so se pri nas sledeči poročili: Simon Štern in Jozefa Predan iz Požega, Franc Trglavčnik in Helena Meglič, Jožef Koren, ki je prišel iz Frajhama po novo gospodinja Marijo Štern, Avguštin Potočnik in Julijana Domadenik, Jožef Klavž in Helena Čander, Mihael Štern in Matilda Hojnik, ki je odšla iz Planice na nov dom v Radizel, Franc Vodošek iz Cirkovc in posestnica Kristina Kotnik, Janez Brezovšek in Marija Dušič, Vincenc Polmin, železničar, in šivilja Katarina Grobelšek. Vsem želimo mnogo sreče!

Šmartno na Pohorju pri Slovenski Bistrici. Tukajšnji cerkveni pevski zbor, katerega vodi gospod organist Hauc Josip in ki šteje 18 pevcev, prav lepo napreduje. Pevci (učitelji, kmetski fantje in dekleta) deloma od daleč prihajajo pridno k vajam in se trudijo, da petje čim bolj zadovolji v cerkvi poslušalce. — Na občnem zboru gasilske čete v Šmartnem je bil izvoljen za poveljnika g. Tomažič Juro, učitelj, za blagajnika pa g. Bukovnik Ivan, trgovec. — Komaj smo se rešili hude zime, le kratek čas so bili lepi dnevi. Potem pa je začel sneg padati ter pokrnil z belo odejo zeleno Pohorje.

Gornja Ponikva. V nedeljo dne 17. februarja ponoči so vlomili tatovi v zidanico posestnika Ograjenšek Franca, po domače Stojanovška, v Spodnji Ponikvi. V klet so prišli na ta način, da so s sekuro presekali skoro 1 dm debel hrastov strop in se skozi odprtino spustili na sod. Stočili so okrog 80 litrov dobrega jabolčnika. Po utrudljivem delu so si napravili iz sena, ki je bilo na zidanici, mehke sedeže in se imenitno pogostili. Da jih ni zeblo, so si v zidanici zakurili s koli, ki so jih dobili v sosednjem vinogradu. Najbrže so bili trije ali štirje, ker so se dobro poznali sedeži v mehkem senu. Končno so ogenj polili z jabolčnikom in odnesli ostanek v temno noč. Ker je zidanica na samotni, ni nihče slišal ali videl kaj sumljivega. Orožniki pridno preiskujejo zadevo. Sumi se na domačine, ki so jim morale biti razmere prav dobro znane.

Gallicija pri Celju. Dne 23. februarja t. l. je umrla Veber Alojzija, po domače Počenova Lojzka. Rajna je bila Marijina družbenka, stara komaj 23 let. Po treh dneh boleznih pljučnice je izdihnila svojo dušo. Kako je bila rajna priljubljena, se je pokazalo, ko je ležala na mrtvaškem odru. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi iz domače in sosednjih župnij. Pogreb je vodil kaplan Adamič. Rajni sveti večna luč!